AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 5 — CLEVELAND, OHIO, SATURDAY MORNING, JANUARY 7TH, 1933 — LETO XXXV.—VOL. XXXV.

Mussolini trdi, da za njim ne bo naslednika, ki bi mu bil enako vreden

Znani pisatelj Emil Ludwig je pred kratkim obiskal laškega diktatorja Mussolinija in pozneje o vsebini pogovora, ki ga je imel z diktatorjem izdal posebno knjigo, katere je bilo že v prvem tednu prodane nad 100,000. Dvajset tisoč teh knjig je bilo prodanih že v Italiji, ko je fašistovska vlada dognala, da je v knjigi nekaj narobe povedanega o Mussoliniju, in slednji je prepovedal nadaljno prodajo te knjige. Ludwig opisuje Mussolinija v knjigi sledeče: Lev, mogočen, toda napet in nervozen. Od časa do časa se pa pomiri, in kot vsi pravi diktatorji, postane resen in zamišljen. Mussolini ne ljubi dosti govorjenja, in kar govori, je priprosto, razume nekaj šale, toda ne dosti, toda zna misliti in govoriti, kadar je treba. "Zakaj si ne podjarmite vso Evropo?" je vprašal Ludwig Mussolinija. In slednji je odgovoril: "Danes sem bližje tej ideji kot sem bil pred petimi leti. Toda čas še ni zrel. Kriza se mora že poostriti. Nove revolucije pridejo med narode, in posledica bo nova Evropa." In nadalje je modroval Mussolini: "Ženske imajo vpliv samo na slabotne možke. Anarhist je figovec, ki se ne upa v boj. Državniki govorijo o "usodi," kadar so zavozili državni voz. Moji nekdanji nasprotniki so me zapirali, danes jih jaz zapiram. Mase niso drugega kot čreda ovac, dokler niso organizirane. Težko mi bo najti naslednika, dasi si prizadevamo, da jih vzgojimo . . ."

Nevarnost za knjižnice

Javne knjižnice, ta ena največjih potreb v naši javnosti, bodo morale skoro zginiti s površja, ako ne pride pomoč od državne postavodaje. Že tekom lanskega leta so knjižnice dobile za 40 procentov manjšo svoto kot leto prej. Temu primerno so morale javne knjižnice tudi zmanjšati svoje poslovanje. Najprvo so vsem uslužbencem znižali njih plače, dasi so bile že prej precej nizke. Mnogo uslužbencev je bilo popolnoma odpuščenih, drugi začasno, in skoro nihče onih, ki so bili pridržani, ne dela polni čas. Podružnice javne knjižnice morajo biti zaprte dopoldne, nekaj šolskih knjižnic so morali popolnoma zapreti. Novih knjig se skoro ne kupuje več, in vezava obrabljenih knjig je skoro izostala, ker ni na razpolago tozadevnih sredstev. A vendar ljudje danes potrebujejo javne knjižnice bolj kot kdaj prej, in to je tudi vzrok, da se knjige hitreje izrabljajo, dočim ni sredstev na razpolago, da bi se mogle obnoviti. In če državna postavodaja ne pride na pomoč, se zna zgoditi, da bodo javne knjižnice morale prenehati s poslovanjem.

Vlada Hooverja je dobra napram pristašem

Washington, 6. januarja. — Zvezni zakladniški oddelek je danes odredil, da se povrne Ogden Millsu $5,915,000, ker je bajе Ogden Mills preveč plačal dohodninskega davka. Ogden Mills je oče Ogden L. Millsa, ki je zakladniški tajnik v kabinetu Hooverja, in ki ima direktno pravico povračevati "preveč vplačane davke."

* 36 monarhistov je včeraj pobegnilo iz zaporov na Španskem.

Bivši veliki knez pozivlje armado in mornarico Rusije, da se spunta

Paris, 6. januarja. Bivši veliki knez ruski, Ciril, ki si lasti pravico na ruski bivši carski prestol, je izdal apel na rusko armado in mornarico, v katerem pravi, naj bo pripravljena, da odreši Rusijo komunizma. To je naloga, pravi veliki knez Ciril, ki se more izvesti le s pomočjo armade. "Narodna zavest," pravi ruski "kronprinc," "pridobiva na moči, kar je znamenje, da bo ruski narod skoro odrešen sužnjosti, v kateri se nahaja. Ruska zavest je prodrla globoko v vojsko in mornarico, dasi slednja še vedno nosi naslov "rdeča armada" in "rdeča mornarica." Ruska armada in mornarica je edina sila, ki more Rusijo rešiti neznosnega jarma. Ruski vojaki! Obračam se do vas! Vaša moč je garancija za nedotakljivost in varnost države in naroda. Kadar boste z božjo pomočjo in s pomočjo ogromne večine ruskega narda naredili konec boljševiškemu despotizmu, tedaj bo Rusija prerojena, in narod se bo lahko svobodno razvijal." Ruski veliki knez je še pojasnil, da je petletka komunizma popolen fiasko, da je Rusija zgradila tovarne, ima delavce, toda ti delavci stradajo. Neverjetno pa je, da bi bivši veliki knez kdaj zasedel prestol, ker Rusi si bodo znali poiskati sami svojo narodno vlado.

Graduiranci

Koncem januarja bodo iz Collinwood višje šole graduirali sledeči slovenski dijaki in dijakinje: Norma Belaj, Joseph Boldan, Frances Brežič, Stanley Brodnik, Edward Dejak, Ana Dolinar, Genevieve Francel, Josephine Hrovatin, Milan Jenko, Eleanor Kastelic, Mary Kelič, Jeanette Kužnik, Lucille Legan, Louise Mantel, Caroline Možina, Mihael Nachtigal, Mildred Stepanovič, Frank Vidmar, John Zalokar, Raymond Zeh, Ruth Zigandi. Vsem našim graduirancem pošiljamo iskrene čestitke na njih uspehu po dolgotrajnih študijah in enako tudi staršem, ki so pomagali svojim otrokom.

Policist in policist

Arthur Booth, 1608 E. 47th St., je policist izvanredne vrste, namreč dana mu je naloga, da straži plesne dvorane. Policist Harold Beingesser je pa redni policist mesta Cleveland. Booth tehta 280 funtov, Beingesser pa 150. Booth je bil pijan, pa je napadel Beingesserja v nekem restavrantu. Booth je moral na postajo in na sodnijo, kaznovan je bil z 10 dnevi zapora in zgubil bo svojo licenco kot posebni policist, poleg tega se pa bo moral zagovarjati radi pijanosti.

Žalostna vest

Mrs. Jennie Rutar, 6303 Carl Ave., je dobila iz domovine žalostno vest, da ji je v vasi Lipovščica pri Sodražici umrl ljubljeni oče Urh Pintar v častitljivi starosti 87 let. V stari domovini zapušča dva sina in dve hčeri, tu pa hčer Jennie. Bodi pokojnemu lahka domača gruda!

Skupna molitev

Članice Sloven. ženske Zveze, podružnice št. 47, so prošene, da se udeležijo skupne molitve za pokojnim Jakob Rozmanom, na 3528 E. 80th St., v soboto in v nedeljo večer ob 8. uri.

Zanimive vesti iz življenja naših ljudi po ameriških naselbinah

V Chicagi je bil te dni aretiran neki John Malnar, o katerem listi poročajo, da je "Avstrijec," ker je baje ponarejal denar. Očividno je Malnar Slovenec. Njegov prijatelj neki Lucius Barnett, je podpisal zanj varščino v svoti $12,500. Za to varščino je Malnar obljubil Barnettu $600, in je to svoto tudi izplačal, čim je bil prost. Ko pa mu je odštel denar, je potegnil revolver in vzel nazaj izplačano svoto, nakar je zginil. Barnett je sedaj obljubil $1000 onemu, ki prime nehvaležnega prijatelja.

V Yukon, Penna., je umrla Rozalija Kostelc, rojena Lušina. Podlegla je operaciji v bolnišnici v Pittsburghu. Stara je bila 42 let, in je bivala v Ameriki 22 let. Zapušča moža in štiri otroke.

Ivan Jurkovič iz Chicage je na starega leta večer srečno prišel v New York. Vso pot med tema mestoma — skoro 1000 milj — je prehodil peš in vzelo ga je 29 dni. V New Yorku se je vkrcal na parnik Pennland, ki ga odpelje v Jugoslavijo.

V Chicagi je umrla za srčno hibo Mary Selan, stara 61 let. Zapušča moža in otroke. Louisu in Josipini Ahčan pa je umrla petletna hčerka za pljučnico.

Rojak Mike Maretič je prišel iz Clevelanda v Denver, Colo., kjer je prevzel podjetje Auto Parking.

Nogo si je zlomil v Pueblo, Colo., poznani rojak Frank Petkovšek.

Republikanci so drago plačali poraz Hooverja

Washington, 8. januarja. — Republikanski narodni odbor je plačal $2,670,652 v brezuspešnem poskusu, da izvoli Hooverja za drugi termin kot predsednika Zedinjenih držav. Pri tem je pa imela republikanska stranka za $195,550 več stroškov kot dohodkov. Henry Ford je dal republikanski stranki $50,000, Rockefeller $15,000, Firestone $20,000, in podpredsednik Union Trust banke v Clevelandu, Joseph R. Nutt, $5000.

Visoki bondi

W. B. Gongwer, načelnik demokratske stranke v Clevelandu, ki je zastopnik zavarovalnih družb, je dobil naročilo, da zavaruje nove demokratske okrajne uradnike za svoto $116,000. Vsak javni uradnik mora namreč postaviti varščino, da bo zvesto spolnoval dolžnosti svojega urada. In ker so novi okrajni uradniki demokrati, izvoljeni od naroda, je seveda dobil demokrat Gongwer poverilo za varščino. In raditega je silno vpitja v angleškem časopisju. Kaj mislijo, da bodo demokrati poverili varščino — republikancem? Kako so nekateri angleški časopisi naivni. "Press," ki toliko kriči glede te varščine, gotovo slednje ne bo vzela pri delničarju "Newsa," pač pa pri svojem lastnem pristašu. Svoji k svojim, pravimo Slovenci!

Druga obletnica

V nedeljo, 8. januarja, ob 6:30 zjutraj se bo brala sv. maša v cerkvi sv. Vida za pokojnim Joseph Bokar, ob priliki druge obletnice njegove smrti. Prijatelji in znanci ranjkega so vabljeni.

* Argentina je umaknila carino na kavo iz Brazilije.

Zvezni stroški se morajo znižati nemudoma za tisoč milijonov na leto

Washington, 6. januarja. — Trgovska zbornica Zedinjenih držav je predlagala danes, da se zbijejo zvezni stroški na $1,100,000,000 na leto, ali toliko kot znaša današnji deficit v zvezni blagajni. Ta predlog je bil stavljen na predvečer, ko se ima novi predsednik Roosevelt sestavit z voditelji v kongresu, katerim bo predložen prihodnji proračun zvezne vlade. Kot je znano Roosevelt na vsak način zahteva, da mora deficit zvezne blagajne prenehati, toda kako se bo vse to spolnilo, so sama ugibanja. Od piva pričakujejo, da bo prineslo letno $200,000,000 novega davka, dočim se pričakuje od raznih prihrankov nadaljnih $200,000,000 na leto. Ker pa znaša deficit že zadnja tri leta vsako leto več kot en tisoč milijonov dolarjev, bo treba iskati trnjeva pota, da se prihrani ali dobi še ostali denar. Prodajni davek ne bo upeljan, ker se mu bo Roosevelt z vso energijo uprl.

PREKLIC KONCERTA

Ker je pevovodja pevskega društva Soče, Mr. Frank Vautar, težko bolan, je društveni odbor sklenil, da se koncert društva "Soča," ki je bil napovedan za nedeljo 8. januarija, v Slovenskem Domu na Holmes Ave., ne bo vršil. Kdaj se vrši koncert, se bo v kratkem naznanilo. Cenjeno občinstvo je naprošeno, da vpošteva to naznanilo.

Danes zvečer

Samo 25 centov je vstopnina za nocoj večer na veliko plesno veselico, katero priredi priljubljeno društvo "Napredne Slovenke," št. 137 SNPJ v S. N. Domu na St. Clair Ave. Začelo se bo ob 8. uri, in nadaljevalo se bo, dokler bo luštno. Društvo "Napredne Slovenke" je poznano, da zna prirediti vselej veselico, da se res počutite vesele in židane volje. Tudi nocoj vam bodo prijazne društvenice postregle v največjo zadovoljnost. In pomnite, da igrajo Hojerjevi fantje, ki znajo zažingati kot se šika. Društvo prav prijazno vabi vse članice in prijatelje in prijateljice, da se udeležijo v največjem številu.

Okusna večerja

Vsi farani in prijatelji fare sv.Vida so vljudno vabljeni, da pridejo v nedeljo, 8. januarja, v novo šolo, kjer bodo članice Oltarnega društva priredile okusno večerjo. Po večerji se boste lahko zavrteli, ker bo za vse preskrbljeno. Tudi bo nekdo dobil pravi cekin pri tej večerji. Pridite, da vidite in mogoče vi dobite cekin. Začetek je ob pol osmih zvečer. Vstopnina je $1.00.

Cenejša hrana

V bodoče bo moral okrajni šerif Sulzmann kupovati živež za jetnike tako, da bo dobil živež od onega, ki ceneje proda. Dosedaj je šerif sam izbiral trgovce, ki so prodajali hrano, zanaprej pa bo nekaka licitanta za živež, namreč, kdor da ceneje, tisti bo prodal. Tako je odredil državni pravdnik in okrajni komisarji ga v tem podpirajo.

Ogromna odgovornost državne postavodaje radi nasilne prodaje domov

Cleveland. — Okrajni avditor v Clevelandu, John A. Zangerle, naznanja, da bo v najkrajšem času prodanih skoro 10,000 domov in posestev v Clevelandu radi neplačanih davkov. Leta nazaj so prodajali hiše in posestva takoj drugo leto, ko niso bili plačani davki, pred petimi leti pa je državna postavodaja naredila postavo, ki pravi, da se ne more prodati domačija ali posestvo osebe v državi Ohio, razven ako davki niso bili plačani zadnja štiri leta. In kot trdi okrajni avditor Zangerle je danes v Clevelandu 9,400 takih posestev, na katera davki niso bili plačani v zadnjih štirih letih, in bodo morala taka posestva biti prodana na javni prodaji. Ker pa je skoro gotovo, da ne bo toliko kupcev za ta posestva in domove, bo morala država sama prevzeti dotična posestva in jih pozneje prodati, kolikor pač dobi za nje. Postava pravi, da mora avditor prodati dotična posestva, in če ne dobi toliko za nje, kolikor znašajo davki, tedaj zapadejo posestva državi. Od državne postavodaje pa, ki sedaj zboruje v Columbusu, je odvisno, da spremeni dotično postavo in nekaj ukrene za davkoplačevalce, ki se nahajajo v zadregi zadnje čase. Pred državno postavodajo se nahajajo sedaj tozadevni predlogi, toda bo vzelo več mesecev predno pridejo na vrsto, toda v tem času se ne bo prodalo nobeno posestvo na javni dražbi, razven ako je pretekla doba štirih let, odkar so bili zadnjič plačani davki.

V Ameriki ni danes živega bivšega predsednika

Washington, 6. januarja. — Ko je umrl Calvin Coolidge te dni se nahajajo Zedinjene države prvič od časov George Washingtona brez bivšega predsednika. George Washington je umrl, ko je bil predsednik John Adams. Adams je bil zaprisežen v letu 1797, in George Washington je umrl dve leti pozneje. Od tedaj pa do danes je bil vedno kak živeči bivši predsednik. Položaj se bo spremenil, ko odide predsednik Hoover četrtega marca v pokoj.

Na električni stol

Danes bo poslan na električni stol 23 letni Wm. Enzulos iz Clevelanda. Enzulos je v noči 5. avgusta, potem ko je oropal neko trgovino s sadjem na St. Clair Ave. v bližini 79. ceste, bil presenečen od detektiva Buettnerja, nakar je Enzulos potegnil revolver in ubil detektiva. Spoznan je bil krivim umora prve vrste in obsojen na električni stol. Več prijateljev detektiva Buettnerja se je včeraj podalo v Columbus, da so navzoči pri smrti Enzulosa.

Sinko na operaciji

Dobro poznani rojak Mr. Matt Lavrich, 1011 E. 74th St., nam naznanja, da se nahaja njegov sin Matthew, 10 let star, v Mt. Sinai bolnici, kjer je bil operiran in je operacijo srečno prestal. Prijatelji ga lahko obiščejo.

Eno zborovanje

Dočim je Cleveland Federation of Labor doslej zborovala dvakrat na mesec, se je sklenilo pri zadnjem zborovanju, da eno zborovanje na mesec zadostuje.

Razni astrologi in preroki naznanjajo važne dogodke v tekočem letu

Paris, 6. januarja. Kot vsako leto se tudi letos oglašajo vsakovrstni preroki in astrologi, ki prerokujejo najbolj raznovrstne dogodke za leto 1933, deloma slabe, deloma ugodne. Henry Jean Gouchon, eden najbolj vpoštevanih astrologov v Parizu, pravi: "Dva dogodka bosta v letošnjem letu najbolj značilna. V mesecu marcu bo svet doživel nekaj zelo prijetnega, kar pomeni nadaljni korak k svetovnemu miru. Toda v avgustu se bodo pojavili znaki resnih nemirov, da celo revolucija zna nastati v Evropi. V sredini meseca avgusta bo namreč nastal solnčni mrk, enak kot je bil v letu 1914. Odigrali se bodo krvavi dogodki, ki bodo zahtevali mnogo milijonov žrtev. Kar se tiče Nemčije bo to leto za njo največji dogodek ta, da bo Hindenburg odstopil kot predsednik. Na polju tehnike in zdravniške vede pa bo zaznamovalo leto 1933 ogromni napredek. To leto se bo posrečilo iznajti uspešno zdravilo proti raku, temu največjemu biču trpečega človeštva. Največje zanimanje bo vzbudilo dejstvo, da bo iznajditelj tega zdravila sam si vcepil bolezen rak, nakar se bo z lastnim zdravilom ozdravil. Na polju elektrike bo Amerika v letošnjem letu prekosila vse druge narode.

Iz Barbertona

Podružnica Slovenske ženske Zveze št. 6 v Barbertonu vprizori v nedeljo 15. januarja lepo igro "Domen." Prijazno ste vabljeni vsi Slovenci in Slovenke iz Barbertona, da obiščete to prireditev v velikem številu. Zagotovljeni bodite, da ne bo nikomur žal, ker je igra "Domen" poznana kot ena najbolj popularnih ljudskih dram. V igri dobite tudi lepo domače petje. Ta igra še ni bila igrana v barbertonski naselbini. Vstopnina bo samo 35c za odrasle in 5c za otroke. Otroci pod 6. letom v spremstvu staršev so prosti. Na svidenje v dvorani društva Domovina 15. januarja Začetek bo točno ob 7. uri zvečer.

Na zvezni sodniji

V pondeljek se prične na zvezni sodniji v Columbusu sodnijska obravnava proti Stanley Hookerju, 20 let staremu fantu, ki je obtožen umora prve vrste. Že deset let ni bilo na zvezni sodniji enake obravnave. Ako bo Hooker spoznan krivim, tedaj ga bodo morali ustreliti ali pa obesiti v vojaškem taborišču, ki se nahaja v Columbusu. Postava pravi, da se mora obsodba izvršiti na vladni zemlji. Ali bo Hooker ustreljen ali obešen, o tem odloči sodnik.

Smrt rojakinje

Mrs. Theresa Skur je dobila včeraj iz West Allis, Wis. brzojavko, da je tam umrla prijateljica Mrs. Paula Tichar, stanujoča na 7601 West Becher St. Umrla je včeraj zjutraj ob štirih. Ranjka zapušča moža in dva otroka. Zapušča več sorodnikov in prijateljev v Clevelandu in Pittsburghu.

White za senatorja?

Iz Columbusa prihaja poročilo, da bo governer White, sedanji demokratični governer države Ohio, kandidiral v letu 1934 za zveznega senatorja napram sedanjemu republikanskemu senatorju Simeon D. Fessu.

Republikanci so zgubili v umrlem ex-predsedniku Coolidgu kandidata

Washington, 6. januarja. — Da ni bivši predsednik Calvin Coolidge umrl tako nagloma, bi bil gotovo kandidat republikanske stranke za predsednika v letu 1936. Smrt Coolidga je odstranila iz pozorišča intimnih republikanskih krogov osebo, v katero so republikanci največ zaupali, kajti Coolidge je bil nada in up republikanske stranke za leto 1936. Republikanci so imeli sijajno priliko stopiti pred narod s Coolidgem, ko bi trdili, da ko je bil Coolidge predsednik je imela Amerika najboljše čase. In smrt Coolidga je morala priti v trenutku, ko se republikanska stranka še ni oddahnila od strašnega poraza, ki ga ji je prizadjal ameriški narod pri zadnjih volitvah. V tem času seveda še ni mogoče misliti, ko Coolidge še ni pokopan, kdo bo v republikanskih vrstah prevzel bodoče vodstvo. S smrtjo Coolidga so republikanci ponovno prizadeti bolj kot kdaj prej. Kljub temu, da je Coolidge komaj umrl, pa se že govori v republikanskih krogih, da bodo ponovno pozvali Hooverja za predsedniškega kandidata. Do danes republikanska stranka nima niti enega kandidata, ki bi užival splošno vpoštevanje v stranki, kot ga je bivši predsednik Coolidge.

Danes je pogreb

Northampton, Mass., 6. januarija. Truplo Calvin Coolidga, bivšega predsednika Zedinjenih držav, ki je nagloma včeraj umrl, leži danes na domu, kjer je umrl, v mestu, kjer je kot mlad mož začel svojo življensko kariero. V soboto pa prepeljejo njegovo truplo v hribe države Vermont, v Plymouth, v njegovo rojstno mesto, kjer bodo bivšega predsednika položili k počitku na pokopališču, kjer počiva že njegov oče in sin Calvin. Predsednik Hoover in soproga se udeležita pogreba in množica odličnih oseb. Vse borze bodo zaprte, kongres se je odgodil za soboto, in po vseh vojaških postojankah po Ameriki bodo grmeli topovi. Sicer pa bodo vsi pogrebni obredi skrajno preprosti. Nobenih govorov ne bo. Vaški pastor v Plymouth, ki je mala vasica s sedmimi hišami, bo opravil kratke molitve, orglje bodo zadonele mrtvaško pesem, in v 25 minutah bo truplo odnešeno na pokopališče. Na vseh javnih poslopjih Zed. držav so zastave na poldrogu.

Bančni roparji so ustrelili blagajnika

Kaleva, Michigan, 6. januarja. Trije roparji so prišli danes v Kaleva National Bank, kjer so odnesli $3000.00, potem ko so ustrelili bančnega blagajnika, ki se je sam nahajal v bančnih prostorih.

Novi uradniki

Društvo sv. Kristine št. 219 KSKJ, v Euclid, Ohio, je izvolilo sledeče uradnike za leto 1933: predsednik John Gabrenja, podpredsednik Frank Petek, tajnica Miss Alice Bradač, 20974 Miller Ave., blagajnik Frank Petek, zapisnikarica Jennie Intihar. Nadzorniki: Steve Trebec, Jos. Kushar in Joe Nosse. Zastavonoša Andrew Zdešar, vratar Andrew Zdešar. Duhovni vodja Rev. Bombach; zdravnik dr. A. Skur.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto $5.50 ;pol leta $3.00; četrt $1.75
Za Evropo, celo leto $8.00; pol leta $4.00; za četrt leta $2.50
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljatve naslovite: Ameriška Domovina, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. HEnderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 5, Sat., Jan. 7th, 1933

Resnična in prijateljska beseda

Socialist Frank Barbič iz Collinwooda je zapisal v Enakopravnosti z dnem 5. januarja 1933 duhteče in ljubeznive besede:

"Ameriška Domovina se je že preveč pogreznila v blato, da bi mogel in smel pošten človek pisati vanjo . . ."

To so besede Barbičeve, katere je sprejela Enakopravnost najbrže z velikim dopadajenjem v svoje kolone.

Sicer ne odgovarjamo Barbiču, ker se bojimo, da bi ga umazali z našimi "blatnimi" rokami, poglejmo pa le nekoliko: koliko in kako daleč smo mi v blatu.

Le pazno beri, Barbič!

Mi nismo še toliko v blatu, da ne bi plačevali našim uslužbencem unijskih plač (in celo nad unijsko lestvico) in to REDNO vsako drugo soboto.

Mi nismo še toliko v blatu, da bi naši uslužbenci ne mogli plačevati svojih asesmentov na unijo in ostali na dolgu od 5 do 10 mesecev, ker niso dobili redno svoje mezde.

Mi nismo še toliko v blatu, da bi naši uslužbenci sredi dneva pustili tiskarno radi zaostale plače in da bi radi tega list ne mogel biti tiskan.

Mi nismo še toliko v blatu, da bi bili dolžni svojim uslužbencem na pošteno zasluženi plači $500 in več.

To se pravi z eno besedo: da smo poštena slovenska unijska tiskarna, ki plača svojim delavcem pošteno in po unijskih predpisih za njih delo.

Sedaj pa naj se vsede Barbič na svojo štritkaro, pa naj se pelje k listu, v katerem je izlil tisti svoj žolč in naj malo povpraša, kako se kaj tam ravnajo po unijskih postavah in kako plačujejo svoje delavce. Boš videl, Barbič, kako se ti bodo ježili lasje, če ti bodo povedali resnična fakta. In če nočeš iti k listu, pa stopi v urad tiskarske unije, pa ti bodo tam povedali, kolikokrat so v zadnjem pol letu že zagrozili tvojemu "priljubljenemu in delavskemu listu," da mu bodo vzeli unijski znak, ker njih delavci niso mogli plačevati asesmentov. Odprti imaš torej, Barbič, ki si unijski človek in sodrug, dve poti, da se prepričaš, kako dela "delavsko" podjetje s svojimi uslužbenci. Potem pa, če si res tako pošten, boš pisal kdo je v blatu in kako globoko.

Mi o tem nismo še nikdar omenili, dasi nam je znano vse, toda če pride tak človek, kot je Barbič, in piše, da je naše podjetje v blatu in če sprejme tak dopis list, ki dobro ve, kako so plačani njegovi delavci, potem pa mora človeku zavreti kri.

Še to bomo povedali Barbiču na ušesa, da je Ameriška Domovina toliko v blatu, da eden njegovih urednikov (Debevec) plačuje že pet let POLNO unijsko karto, ne da bi v tem času enkrat samkrat prijel za kako delo v tiskarni. Tega mu ne bi bilo potreba, ker uredniki niso v uniji, toda plačuje svoj asesment na unijo, ker hoče s tem pomagati uniji kot taki in skladu, iz katerega dobivajo brezposelni tiskarji v tem času krize svojo podporo. Vidiš, Barbič, tega nisi vedel in boš morda imel malo več rešpekta do svojega unijskega sobrata. Sedaj pa vprašaj urednika tega "priljubljenega" lista, koliko časa potem, ko je postal urednik, je še plačeval unijsko karto! Morda ti bo povedal tudi to, da v času, ko je šel iz tiste tiskarne eden njegovih delavcev, je delal urednik sam na stroju cel mesec, dasi bi po pravilih unije ne smel, ker ni imel polne unijske karte. Vidiš, Barbič, to so tudi "prijatelji" delavcev! Menda ja!

In koncem konca, Ameriška Domovina še ni toliko v blatu, ljubi Barbič, da bi v svojih kolonah priobčevala take dopise, kot jih pišeš ti Barbič, in jih tudi nikdar ne bo.

ZAKAJ BI SE BRANILI LEPIH OBRESTI?

Na svetu se dobe pametni in nespametni ljudje. Sreča naša je, da je več pametnih, razsodnih ljudi, ker sicer bi ne bil svet drugega kot ena sama velika norišnica. Med nespametne, nerazsodne, kratkovidne ljudi danes lahko štejemo one, ki so vzeli svoj denar iz bank in ga zakopali doma v kleti, v votlo posteljno nogo, kako staro nogavico, ali sploh kam, kjer leži mrtev, ne nosi nobenih obresti in za katerim vedno stikajo razni elementi, ki hočejo priti do denarja radi lahkomiselnosti drugih ljudi.

Mnogo je danes denarja v Zedinjenih državah, ki ni v prometu, ki leži mrtev na domovih, ki ne nosi nobenih obresti. Kaj bi se danes zgodilo, če bi vsak, ki ima svoj denar na banki, šel, ga vzel ven in ga zakopal doma? Samo to premislimo! Naenkrat bi bila vsa trgovina ustavljena, vsak promet bi prenehal in vsa kolesa v industriji bi se ustavila. Delavec, ki je zaposlen v tovarni, bi ne dobil plače. S čim bi si kupil živež, s čim obuvalo, s čim bi plačal svojo zavarovalnino, obleko, najemnino? Z eno besedo: vrnili bi se v one prastare čase, ko še niso poznali denarja in so si samo izmenjavali razne stvari, ko je dal eden to, kar ni imel drugi, drugi mu je pa zopet dal v zameno to, kar je drugi potreboval. Toda to je bilo še takrat, ko niso poznali trgovin, ne industrije, niso imeli zavarovalnih družb, ne železnic, ne ladij. Kaj pa naj danes recimo da v zameno delavec, ki živi v mestu, da bo dobil živež, obleko? Kaj naj da v zameno zavarovalni družbi, da bo plačal za asesment?

Kakor rečeno: sreča je, da niso vsi ljudje tako nespametni, da bi vzeli ves denar iz prometa, ga zakopali doma v klet in sedeli na njem vsako noč s puško v roki.

Ljudje, ki imajo denar spravljen doma, mesto da bi ga imeli v banki, se po vsej sili branijo lepih obresti, ki bi jim lahko prinašal denar vsako leto. Mesto da bi se jim prihranek višal sam od sebe, se jim krči in mesto, da bi si z obrestmi kupili vsaj nekaj za vsakdanjo potrebo, morajo vzeti s kupčka v kleti in nazadnje se jim še ta zniči, da jim ostane samo še luknja, kjer so prej imeli spravljen denar.

So ljudje, ki ne zaupajo bankam in spravljajo denar v poštno hranilnico, ki je pod vladno kontrolo. Dobra in absolutno varna je, toda vlagatelj izgubi pri tem najmanj en procent obresti. Med tem ko plačujejo banke po tri odstotke obresti, jih plačuje poštna hranilnica samo dva. Poštna hranilnica pa ne drži tega denarja v svojih blagajnah, ampak ga naloži na ravno iste banke, katerim njih vlagatelji niso zaupali. Ker banke plačujejo pošti za ta denar večje obresti, kot jih plačuje pošta svojim vlagateljem, dela pošta lep dobiček brez vsakega truda. Mesto da bi vlagatelj sam spravil ta dobiček, ga raje privošči vladi, kar je jako lepo, da tudi na ta način pomagamo vladi.

Tako ima slovenska banka, North American Trust Co., danes okrog $204,000.00 denarja, katerega je vložila vladna pošta na hranilno vlogo. Gotovi smo, da je med tem denarjem tudi mnogo slovenskega denarja, za katerega dobivajo rojaki po 2% obresti, mesto da bi dobivali po 3%, ako bi direktno vložili denar v slovensko banko. Toda kdor se brani denarja, ki se mu sam sili, temu ni pomoči.

Pa še nekaj besed takim, ki hranijo denar doma. Postava države Ohio pravi, da se mora plačati davek tudi od gotovega denarja in sicer dve tisočinki. Pri tem je izvzet oni denar ki ga ima lastnik na banki, ker vsaka banka sama plačuje davek od tega denarja. Torej kdor ima denar na banki, mu sploh ni treba v davčnem poročilu omenjati, da ima denar na banki. Banka plačuje davek kar splošno od vseh hranilnih vlog, torej dva dolarja od vsakega tisoča skupne vsote hranilnih vlog. Kdor pa ima denar doma, mora naznaniti vsoto in plačati davek od tega. Ako ne naznani državi denarja in država izve, da je denar prikril, bo plačal precej občutno kazen. Torej ali ni boljše, da vložite denar v banko, pa boste rešeni vseh skrbi!

Torej vsi tisti, ki imate še kaj skritega denarja doma, prinesite ga te dni v slovensko banko, North American Trust Co. Banka ima sedaj kampanjo za nove hranilne vloge. Ta kampanja traja do 15. januarja in vse vloge, ki bodo do tega dneva prinešene na banko, bodo nosile obresti že od 1. januarja. Nikar ne imejte denar doma brez obresti. Naj vam dela nov denar, saj veste da v teh časih vsak cent prav pride. $100 vam prinese na leto $3, $200 vam da $6, tisočak pa že $30.00. To je že lep denar, za katerega vam ni treba niti enkrat kihniti. Drugo leto vam prinesejo že obresti nove obresti in tako se kupček veča in veča, da sami ne veste kdaj. Bodite sami sebi dober gospodar in spravite denar tje, kamor spada, to je v slovensko banko, North American Trust Co.

EUCLID RIFLE and HUNTING CLUB.

J. D.

Skokoma se bliža najveselejši dan v letu, to je nedelja 15. januarja, ko priredi Euclid Rifle klub svojo letno lovsko večerjo. To bo že peta lovska večerja kar klub obstoji in clevelandski rojaki, ki si žele vsaj enkrat na leto posebne zabave, že komaj čakajo tega večera. Saj gre glas splošno po naselbini, da take zabave se ne dobi nikjer, kot jo dajo enkrat na leto naši jagri.

Klub si je vzel za nalogo, da enkrat na leto postreže svojim gostom s pravo srnjakovo večerjo. Ne gleda pri tem na nikak dobiček, ampak samo na to, da gostom kar najfinejše postreže. Lepo okinčana dvorana, da se vam zdi, kot bi stopili v gojzdič zeleni, kjer se podi vsakovrstna divjačina, vesela godba, da človeka zaskeli pri srcu in mu privzdigne podplate, da se zavrti in zauka, fina večerja, najbolj izbrana in vesela družba — to se vse dobi pri večerji tega kluba. Kdo se more torej ustavljati, da ne bi prišel.

Za letos se obeta pa še nekaj, kar še ni bilo na naši lovski večerji. Dekoracijo dvorane sta prevzela tajnik Bavetz in Hoffartov Lojze, ki sta se zaklela, da tako dekorirana ni bila dvorana še nikdar. Jaz jima verjamem, ker sta res mojstra v tem.

Da se bo godba v obširni dvorani slišala prav po vseh kotih in da se bo vsakemu plesalcu in plesalki zdelo, da mu sedi Jackie Zorc s svojim imenitnim orkestrom na rami, bo napeljal v dvorano Mr. Albert Bruss (Bruss Radio Service) zvočnik. To bo nekaj novega in plesalci bodo gotovo hvaležni, ker včasih se godba radi hrušča ne sliši dobro, sedaj smo pa tudi temu prišli v okom.

Kar se tiče srnjakove večerje je treba omeniti, da smo dobili za letos posebnega kuharja, ki je študiral na kuhinjski univerzi samo na srnjakovi pečenki. Na razpolago bosta dva velikanska srnjaka, torej dovolj, da bo dobil vsak velik porcjon.

Vstopnina je samo en dolar za vse te božje dobrote. Kdor še nima vstopnice, naj si jo preskrbi pravočasno, da ne bo zamudil. Vstopnice se dobe pri vseh članih in v uradu Ameriške Domovine. Torej prijatelji dobre zabave, prijatelji slovenskih lovcev, od blizu in daleč, pridite pogledat k nam ta večer, to je v nedeljo 15. januarja. Ob sedmih bodite na mestu, da ne bo kdo kaj zamudil. Domov greste pa lahko kadar hočete, ker smo najeli dvorano za ves teden.

Člane našega kluba se pa opozarja, da pridejo v torek 10. januarja vsi k strelskim vajam, da tam poročajo koliko so prodali vstopnic. To je potrebno, da vemo, če bo dovolj ena dvorana za goste, ali bo treba najeti dve.

Vesti iz domovine

—Samomor v cerkvi. Na državni praznik popoldne proti 16. uri je prišel v Žagarjevo gostilno v Šentjanžu na Vinski gori mlad moški ter popil nekaj vina in žganja. Pojedel je še porcijo pečenke, nato pa je proti 17. uri zapustil omenjeno gostilno in krenil preko ceste proti cerkvi. Kmalu za tem je že rudar Novinšek, ko je šel mimo cerkve, opazil, da gorijo v cerkvi sveče pred velikim oltarjem. Radoveden je stopil skozi velika vrata v cerkev in prestrašen obstal; veliki oltar je bil ves v blesku gorečih sveč, pod steklenim lestencem pred oltarjem je pa visel moški. Ko je Novinšek ugotovil, da v obešenem ni več življenja, je hitel v župnišče, da obvesti o čudnem dogodku župnika g. Weissa. Vest o čudnem samomoru se je po Šentjanžu hitro raznesla in privabila v cerkev mnogo radovednežev. Dognalo se je, da se je nesrečnik obesil s koncem vrvi, ki jo je odrezal od velikega zvona, položil klobuk ob oltar, prižgal na njem vse sveče, nato pa splezal na klop, pritrdil ob lestenec vrv in se z njo obesil. Po neki vojaški listini, ki so jo našli pri njem, so ugotovili, njegovo identiteto. Nesrečnik je 28 letni Franc Hudej, tovarniški delavec iz Woschnaggove tovarne usnja v Šoštanju, doma iz Skornega. Kmalu se je oglasil tudi Hudejev bratranec, ki je povedal, da je Hudej prejšnjega dne prišel k njemu na obisk in pri njem prenočeval. V njegovi vojaški knjižici so našli listič, kjer se v zmešanih stavkih poslavlja od življenja in od ljubljene Rozike, ki ga je zapustila. Oskrunjeno cerkev je pa moral domači g. župnik s predpisanimi obredi zopet posvetiti.

—Dne 3. decembra ponoči je nenadoma izbruhnil požar pri posestnici Končan Mariji v Polhovem Gradcu in uničil vse, kar je moglo zgoreti. Škoda je velika. Najbolj je prizadeta zaradi tega, ker ni bila prav nič zavarovana.

—Devet kmetov utonilo. Vsa Hercegovina je pod silnim vtisom grozne nesreče, ki se je pripetila v bližini vasi Bune. Enajst ljudi so požrli narasli valovi Neretve, enajst družin je v nekaj minutah izgubilo svoje očete in sinove, ki so nameravali v svet za zaslužkom. Nesreča se je zgodila takole: Večja skupina kmetov iz gorskih hercegovinskih sel se je hotela bližu železniške postaje Bune prepeljati čez Neretvo, ki je v zadnjih dneh zaradi dolgotrajnega deževja močno narastla. Prehod čez Neretvo se vrši tam s čolnom. V čoln je sedlo 10 kmetov, dalje lastnik čolna in njegov sin. Do srede reke je šlo v redu. Na sredini pa je čoln zašel v brzico, ki ga je zgrabila in ga pričela vrteti. Med ljudmi v čolnu je nastala velika panika. Prerivali so se sem in tja, zaradi česar se je čoln nagnil in začel zajemati vodo. Naposled je bilo v čolnu toliko vode, da se je potopil in vsi ljudje so eden za drugim popadali v Neretvo. Nekatere so valovi takoj pogoltnili na dno, drugi pa so se med seboj oklepali, tako da jih je voda nesla na površju še kakih 100 metrov naprej, kjer pa so tudi utonili. Rešil se je samo eden, in sicer Mate Rožić, ki je menda znal edini plavati. Ta pripoveduje o strašni borbi potapljajočih se z volovi. Na mestu, kjer se je pripetila katastrofa, se vrši promet čez Neretvo s čolnom že nad sto let, pa se še nikdar ni zgodila nobena nesreča. Takoj so začeli iskati trupla utopljencev, toda do sedaj niso našli še nikogar, niti čolna še ne.

—Dvanajst let za umor otroka. Pred velikim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjal 30 letni pijanec posestnik Jože Kolmanič iz Bučkovcev zaradi umora lastnega otroka. Obtožnica mu očita, da je 23. julija usmrtil petletno hčerko Milico. Omenjenega dne je Kolmanič prikolovratil okrog 16 ure pijan domov. Ko je zapazil ženo, je takoj planil nanjo in jo začel pretepati. Žena je naposled z otroki zbežala na podstrešje in se skrila, le pohabljene Milice ni mogla vzeti s seboj. Kmalu nato je slišala, kako kriči mož nad Milico: "Ali te še ni vrag vzel?" žena je stekla pred okno spalnice in videla, kako mož premetava hčerko iz enega kota v drugega. Slišala je tudi, kako je otrok nekolikokrat milo zajokal. Vsa iz sebe je žena stekla k županu in po orožnike. Ko so prišli orožniki v hišo, so našli obtoženca na pragu, mala Milica pa je ležala v postelji. V kotu sobe je bila velika mlaka krvi. Na vprašanje, kaj je storil, je Kolmanič resno dejal, da je žena pretepla otroka in ga vrgla v kot. Naposled pa je vendar priznal, da je sam pretepel otroka in ga metal po sobi, da se ga iznebi. Ves še v oblasti alkohola je pijanec pred orožniki še enkrat pograbil napol mrtvega otroka in ga hotel ponovno treščiti ob tla, kar sta orožnika preprečila. Kmalu nato je nesrečna Milica umrla. Še pred smrtjo pa je orožnikom na vprašanje, kdo jo je pretepel, tiho povedala, da je to storil atek. Sodna izvedenca sta ugotovila poškodbe, ki so bile smrtne. Ampak pred preiskovalnim sodnikom je obtoženec izpremenil svoje prvotno priznanje in je izpovedal, da ni otroka metal ob tla, temveč da je Milica sama padla s klopi in se ubila. Tudi pri razpravi je zanikal krivdo in vztrajal pri tem, da je otrok padel in se sam ubil. Orožnika, ki sta bila zaslišana kot priči, sta izpovedala tako, kakor slika obtožnica. Obtoženec Jože Kolmanič je bil obsojen na 12 let težke robije .

—o—

Živila, ki kurijo človeško peč

V teh dnevih, ko nam mrzlo vreme ukazuje, da moramo kuriti svoja stanovanja, se gospodinje tudi ukvarjajo z mislijo, kako bi z raznimi živili dale človeškemu telesu več gorkote za zimo. Jedilni list za zimske mesece mora biti precej različen od onega poletnih mesecev, človeškemu organizmu je treba dati več toplote.

Toplota, ki jo rabi telo, da ima svojo normalno temperaturo, mora biti v mrzlih mesecih sama proizvajana, zato pa rabi v tem času živila, ki dajejo več toplote in energije. Živali, ki prespe zimo, imajo lastnost, da si poleti prihranijo maščobo, od katere potem žive pozimi, med tem ko znižajo življensko energijo s tem, da spe.

Tudi človeško telo išče v poletnih mesecih, da si nabere maščobe, toda v zimskih mesecih mora oddajati več toplote in energije, zato se mu pa mora dodati več goriva v tem času, da nadomesti izgubljeno toploto. Znano je, da so debeli ljudje manj podvrženi zmrzovanju kot

VARUJTE SE PREHLADA
in sovražnika človeštva: pljučnice! Ne prehladite se in glejte, da boste imeli črevesje v redu s tem, da jemljete redno
Trinerjevo Grenko Vino

suhi, to pa vsled maščobe, ki jo imajo v telesu, ki je nekaka rezerva toplotne energije. Sklad maščobe, ki se nahaja pod kožo zabranjuje, da telo ne oddaja prehitro toploto na zunaj. Toda tudi debeli ljudje morajo v mrzlih zimskih mesecih spremeniti svoj jedilni list.

Glavni pogoji, ki se nanašajo na to spremembo in katerim služi prehrana, so trije: ohraniti morajo telo toplo, nadomestiti morajo izgubljeno energijo, ki nastane radi dela in gibanja, in povzročati morajo rast. Zadnje se nanaša samo na otroke, med tem ko prvo popolnoma odpade v poletju. Zatorej je razvidno, da se ne ravna kakovost hrane samo na starost in opravilo, ampak tudi na razne letne čase.

Pozimi morajo biti jedila gorka in morajo proizvajati največjo toploto in veliko vrednost kalorij. Ako hočemo, da bodo mrzla jedila prebavljiva, jih mora spraviti telo na isto stopinjo toplote, kot jo ima samo. Vsled tega mora telo oddajati več toplote, iz česar sledi, da ne uživajmo pozimi mrzlih ledi. Sirovo maslo in razne druge maščobne jedi imajo največ kalorij, pomagajo rasti in vsebujejo vitamine, ki so močno obrambno sredstvo proti raznim boleznim.

Pozimi igra veliko vlogo pri otrocih ribje olje, ki sicer ni posebno priljubljeno, toda je za otroško telo izredno velike vrednosti. Jajca so zelo redilna in vrhu tega lahko prebavljiva. Svinjsko meso daje največ maščobe in priporočljiva hrana pozimi so jetra in srce. Kakao in čokolada dasta več toplote, nego čaj in kava. Sladkor vsebuje mnogo kalorij, zatorej uživajmo pozimi več sladkih jedi. Razne gorke juhe sicer ne vsebujejo mnogo kalorij, toda za ljudi, ki pridejo premraženi in trudni k večerji, so zelo priporočljive. Ogrejejo telo, zvišajo delovanje prebavnih organov in pripravijo organizem za druga jedila, med tem ko mrzla jed pozimi otežkoča prebavo.

Marsikatera čitateljica, ki se boji pridobiti na teži, se ne bo strinjala s tem, da bi pozimi uživala bolj maščobne jedi. Toda naj bo brez skrbi, ker telo, ki mora oddajati več toplote, bo to maščobo brez "hudih" posledic prebavilo. Toda telo, ki dobiva v zimskih mesecih močnejšo hrano, bo postalo bolj odporno proti raznim bolezenskim napadom.

—o—

ZAHVALA

Prosvetni odbor Slov. N. Doma se tem potom želi iskreno zahvaliti Mr. Tom Oblak-u in njegovem orkestru, za brezplačno godbo na sveti večer ob priliki prireditve Slov. Mlad. šole.

Nadalje se zahvalimo našemu občeznanemu prijatelju Anton Epich-u za sodelovanje pri prireditvi, in pa Mr. Valerio O. Ogrin-u za tako mojstersko narejeno starokrajsko zibelko, ki se je rabila na odru.

Iskreno se zahvalimo Samostojnem društvu Žužemberk, za darovano svoto $5.00 za mlad. šolo.

Učenci Slov. Mlad. šole se vas bodo spominjali leta za vašo naklonjenost, ki jo izkazujete tej šolski instituciji. Vsem iskrena hvala.

Za prosvetni odbor S. N. Doma, **John Tavčar**, tajnik.

—o—

Porotniške plače

Common Pleas sodniki so včeraj odločili, da bo bodoča plača porotnikov $2.00 na dan. Dosedaj se je porotnikom plačevalo dnevno $3.00. Obenem so dali tudi državnemu pravdniku Cullitanu $25,000 za posebne preiskovalne namene glede Potter umora in glede tatvine $500,000 iz davčne blagajne.

Za naše gospodinje

Kadar pogrinjate mizo, postavite krožnike kakšna dva čevlja narazen. Vilice naj bodo na levi strani, noži pa na desni strani krožnika. Servijeta naj bo na levi strani vilic, ali pa na krožniku in sicer zganjena na štiri ogale in ne drugače.

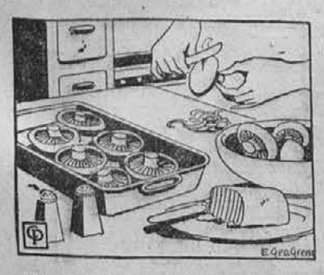

Star in jako dober recept za gobe je sledeč: Olupite gobe in jih položite cele v ponev, s pecljem navzgor. Potresite jih s poprom in soljo in denite na vsako košček sirovega masla. Zalijte s pol skodelice vode in pokrijte z drugo ponvo. Denite v vročo peč za 15 minut, pa boste imeli jako fino jed.

Da špinačo hitro operete, vzemite tri ponve, katere ste napolnili s toplo vodo, potem pa denite špinačo iz ene ponve v drugo.

Nekatere ženske pravijo, da je za likanje hlač papir boljši kot pa krpa. Položite suh papir na hlače, poškrofite z vodo in jih zlikajte.

V kuhinji naj imajo gospodinje vedno zrcalo in se sem pa tje pogledajo, če jim morda ne vise lasje na vse strani, ali če se niste kaj umazali po obrazu. Tako vam ni potreba leteti v kako drugo sobo k ogledalu, če slučajno kdo pozvoni pri vratih.

—o—

Za bolj mile postave

Iz Washingtona se poroča, da namerava senator Byrne, načelnik naselniškega odseka senata predložiti že te dni predlog, da se oblažijo nenavadno ostre naselniške postave, katere je vlada Hooverja izposlovala v zadnjih letih.

—o—

* Predsednik Čeho - slovaške, Masarik, je popolnoma okreval od bolezni.

Paul Keller

CVET NAŠE VASI

Še je bil jezen, ko je odvrnil: "Mina, prejle ste rekli: 'Človek napreduje samo z resnico.' To je prav in dobro. Tudi jaz vam bom povedal resnico. V tistih dneh sem pač opazil, kako ste mi bili naklonjeni in če bi ne bil tega opazil, bi mi bil pojasnil Tone, ki je vse tako otroško izblebetal. Toda, Mina, tedaj v meni ni ničesar govorilo za vas; molčala je duša, molčalo srce, tihi so bili moji občutki za vas. Spoštoval sem vas, a ne drugače, kakor človek sploh spoštuje močno, junaško žensko, a ki osebno vendar ni drugače zavzet zanjo. Ko ste tedaj na onem divjaškem shodu, ki je bil zoper mene, tako neustrašeno nastopili zame, sem bil tako zavzet za vas, da mi je bilo sitno. Mislil sem, da sem zaslutil pravi vzrok vašega poguma; vsega kar ste storili zame, sem se tedaj sramoval. Zaeno sem se tudi zavedal, da se vam ne bom mogel zahvaliti tako, kakor ste vi želeli. Nesramen človek bi bil, če bi se vam bil tedaj z lažjo približal. Vidite, nič vam ne prizanašam, Mina. Tudi vi mi ne prizanašate! Resnico razodevava drug drugemu; poštena nasprotnika sva si. — Potem je prišla Olga. Od prvega trenutka sem jo ljubil. In kdo ne bi bil tega dražestnega bitja vzljubil? Leto dni sem živel srečno z njo; nato je umrla. In za tem je bilo v meni vse mrtvo — vse — duša, srce in občutki. Spočetka niti poučevati nisem mogel; nato sem poučeval ko kak utrujen dijak, ki je plačan od ure. A potem se je ko po kaki težki bolezni počasi vračalo moje zdravje. Moj Bog, saj imam šele devet in dvajset let! V teh letih človek marsikaj premaga, kar stare ljudi muči. Mlad sem še, vsako pomlad se obnovim. Ali naj se ko kak starec bojim prihodnjih dni, ali naj se odpovem vsemu, kar bi bilo dobro in lepo zame, odpovem zato, ker se je nekoč strla moja pomladanska sreča? Ah, Mina, nikar ne ponavljajte omlednega svetožalja, da je v letu le enkrat maj in v življenju ena sama ljubezen! Napev te pesmi je prav tako lažniv ko besedilo — to vi prav tako dobro veste ko jaz. V novo življenje sem stopil, Mina; zame je nastopilo novo leto. Kaj bi v tem mojem novem letu ne bilo moje?"

Oddehnil si je. Mina je za trenutek molčala, nato je hladno dejala:

"Gospod Novak, nikoli ne bi bila mislila, da znate tako lepo in dolgo govoriti!"

Te besede so ko ledena voda ohladile njegovo vročino. Streslo ga je. A še bolj se je razhudil:

"Mina! Zdaj moram iti, kaj ne, kot človek, ki so ga zavrnili. Takoj bom šel. Le še minuto! Resnico hočete. Vsi, ki zahtevajo resnico, dobijo soli. To pomeni sicer modrost, a je omledno in grenko in povzroča trganje po vseh kosteh. Jaz vem, Mina, zakaj ste me zavrnili. Da naravnost povem: ker ste prevzetni! Ne, ne, le nikar ne krilite z rokami! Tako je! Jaz, ponosna Mina Boštjanova, sem prišla pri izbiri moža kot druga na vrsto. A jaz nisem in nisem bila nikoli številka dve. Zatorej, snubač, dasi ti je zdajle še tako resno: poberi se! Jaz bi morala biti zate prva, edina. Vse drugo ne pride pri meni niti v poštev. Ljubila sem te, a zdaj te vržem iz hiše, ker prihajaš od druge!"

Mina je vse to mirno poslušala. A ko je umolknil razdraženi mož in prijel za klobuk, je povzela:

"Zahvalim se vam, gospod Novak! Vaše besede so mi dobro dele. Ah, resnica človeka še vse bolj osveži ko studenčnica! Le eno ni res: prevzetna nisem bila. Ni prevzetnost to, da se branim biti vaša žena. In tudi ni resničen oni vzrok, ker sem bila — kar je res — zelo užaljena. Poglejte tamle našega starega, zvestega Jožeta! Ta je nekoč ljubil in zasnubil našo mater, ko so bili še zdravi in krepki. Delj je čakal nanje ko očak Jakob na Rahelo. Tudi mati so ga radi imeli. Če bi se bili poročili z njim, bi bilo pri Boštjanovih veliko boljše, kot je bilo sicer; bi bil v hiši oče in gospodar in Lojze se bržkone ne bi bil tako izgubil, kot se je — in tudi Bernardu ne bi bilo treba še umreti — in najbrž bi tudi mati še danes živeli."

"No," je vprašal Novak, "zakaj ga pa niso marali? Ker so jim otroci branili?"

"Noben otrok jim ni branil— najmanj pa jaz. Jaz sem materi še zmeraj prigovarjala, naj se omožijo z Jožetom. A niso hoteli."

"Zakaj ne?"

"Gospod Novak, nekoč sem že poskušala to pojasniti nekemu moškemu — in sicer Jožetu, takrat, ko nam je odpovedal. Saj ste bolj izobraženi kot Jože, a zato niste bolj razumni za te stvari — ker ste tudi vi moški. Moški ničesar ne vedo in ne razumejo o ženskah. Dosti sem brala o tem in tudi dosti doživela. Vi imate klobuk v roki, gospod Novak. Ne pojdite tako— oh, ne pojdite tako od mene proč! Kako naj bi sicer živela? Pojdite vendar kot prijatelj! Nikar mi tega tako ne otežkočite!"

Trpko je dejal:

"Če torej pri vaši materi ni bila prevzetnost kriva, da so odklonili vrlega Jožeta in je bil kak drugačen vzrok — in če se me tudi vi ne branite radi prevzetnosti, ker sem se prej poročil z drugo, potem mi povejte, Mina, lepo vas prosim, zakaj me ne marate — povejte mi z dvema besedama!"

Mina je zahlipala; rdečelična Mina je pobledela. "Prav, z dvema besedama vam bom povedala, zakaj niso mati hoteli, in zakaj zdaj jaz nočem: — iz čistosti!"

Brezumno je buljil vanjo in ni našel nobene primerne besede. Mina je povzela:

"Gospod Novak, take krvi smo ter se ne moremo drugič poročiti. Mati se niso hoteli in tudi jaz ne. To sem se naučila od matere in bržkone je to tudi v meni. Ko je mrtev tisti, ki smo ga ljubile, naj gre ženska v tihi žalosti sama po svoji poti! To je tisto, o čemer sem razmišljala prošli teden. Tisti, ki sem si ga nekoč želela, je umrl. Tujec pa naj gre."

In "tujec" je moral oditi.

38.

Nato je prišla vojna. Tudi po tihi Loki je zatrobila strahotna tromba. Prvi, ki se je prijavil, je bil kovač Klander. Zadegal je kladivo v kot, zapustil je ženo, gostišče, kovačnico, celo Mina Boštjanova mu je bila ko kaka navadna Mina Boštjanova. Klander je odšel reševat domovino. Za vse drugo se ni prav nič brigal.

V glavnem mestu se je zglasil kot dobrovoljec pri svojem starem polku. Priporočil je sam sebe s tem, da je povedal, da ima šele dva in petdeset let, je torej še čisto mlad, neizrabljen človek in mimo tega posestnik hotela. Po poklicu pa je kovač. "Kovača" so hoteli imeti. Uporabili bi ga za podkovanje in podobno. A Klander je odvrnil, seveda po vojaško, da ni za podkovanje, da je imel tega v Loki dovolj. Da bi človek svoj živ dan gledal v kopita konj, vendar ni nikaka vzvišena življenjska naloga. Noče biti podkovač; želi se bojevati s sovražniki. Njemu je tako vseeno; žena je preskrbljena, ker je zavarovana za visoko zavarovalnino.

Komisija se je muzala kovaču. Gospodje niso sicer rekli nobene besede, a to muzanje je pomenilo: "Da bi imeli same take tiče, se ne bi bilo bati izida vojne."

Vendar je prišel Klander navzlic temu tja, kjer so imeli opravka s konji in podkovanjem. Kot nekdanji podčastnik je v svojem prostem času ko besen jezdaril najbolj divje konje; ta ježa je bila skoraj tako divja in tudi tako nevarna ko tista vožnja z motornim kolesom. Nato so ga pa le poslali na bojišče, kjer se je tako hrabro boril, da ni bil le službeno povišan v stražmojstra, marveč je prejel tudi visoko odlikovanje. Tudi sovražnik mu je nekaj podelil: ustreljen je bil v nogo in zato je moral na svojo veliko želost spet nazaj v zaledje.

Klander je srečno, to se pravi, živ prišel domov. Korakal je v svoji krasni uniformi prav junaško, dasi malo šepajoče po vasi okrog. Njegova žena je strmela vanj ko v čudežno prikazen. Skoraj da je kar v nič izginjala pred njim. V reko ni Klander nikoli več pljunil. Kako naj bi stražmojster — kaj takega? — v tako robato, brezumno reko —? Ne! — Tudi šolarji se mu niso posmehovali; občudovali so ga. V Vogelnikovi grčmi so odstranili tisti plešasti cilinder sramote.

Mina Boštjanova je spoštljivo potipala njegov križec in rekla: "Klander, ponosna sem, da ste moj prijatelj!" Tedaj je bilo Klandru tako svečano pri srcu, ko da bi bil imenovan za kapetana.—

Taka je Klandrova vojna zgodba. Ko je bila vojna pri kraju, se je srečno povrnil domov in je v duhu z vsakim udarcem s kladivom ubil po enega sovražnika.

Klander ni nikoli sklenil miru; bil je neizprosen. Nekega mirovnega govornika, ki je nastopil v Loki, je tako oklofutal, da je bil obsojen na denarno globo, ki se je še njemu zdela premajhna za njegove mogočne zaušnice.

Vojna zgodba učitelja Novaka pa je bila vsa drugačna. Že tretji dan mobilizacije je moral odriniti. Prej je prišel k Boštjanovim, prijel svojo hčerko za roko, hodil z njo po vrtu, jo včasih prav močno pritisnil k sebi, jo vzel v naročje, jo neštetokrat poljubil.

Slednjič je položil velik zavoj na trato.

"Tu — tu imaš! Moja slika je, nekaj denarja in čokolada."

"Doblega!" je veselo zabrbljala punčka.

"Veliko dobrega, ker gre tvoj oče na vojno."

Ko se je poslovil od Mine Boštjanove, mu je rekla: "Mislila bom na vas tako, kot — kot . . ." Besede so se zateknile, a vendar je odločno dokončala: "Mislila bom na vas, kot bi bila vaša žena."

S tem zagotovilom je odšel učitelj Novak na vojno.

* —

Vsem tistim, ki so doživljali leta od 1914 do 1918, so spomini na ta leta, kot bi kdo otipaval njih skeleče rane.

Ne bomo tu opisovali velike reke same krvi; tudi ne bomo govorili o morju, ki se je stekalo iz človeških solza; ne bomo omenjali vseh svojih vzdihov, ki bi bili tak silen vihar, če bi se združili, da bi podiral gozdove.

Le o hrepenenju Mine Boštjanove bomo govorili in o njeni usodi.

Ob večerih je Mina večkrat sedevala ob samotnih njivah in strmela na zahod, kjer je tonilo solnce za gorami. Koliko pozdravov je v duhu pošiljala tja, kjer je bilo bojišče!

39.

Lojze Boštjan je padel že koj v začetku vojne. Mina je dobila sporočilo: "Vaš brat je živel še dvajset ur, preden je umrl v vojaški bolnišnici. Vam, Tonetu in Jožetu je izročil pozdrave s prošnjo, da se ne bi nihče hudoval nanj. Umrl je v Gospodu."—

(Dalje prihodnjič.)

ZASTOPNIKI DRUŠTEV DELNIČARJEV SLOVENSKEGA NARODNEGA DOMA

Za redno letno delniško sejo, ki se vrši v četrtek dne 12. januarja, 1933 v avditoriju S. N. Doma ob 7:30 zvečer:

Ime društva	Ime zastopnika
Brooklyn, št. 135 SNPJ	
Carniola Tent št. 1288 T.M.	John Tavčar
Carniola Hive št. 493 T.M.	Helena Simončič
Cleveland št. 23 ZSZ	Frank Glach
Cleveland št. 126 SNPJ	Anton Abram
Clev. Slovenci št. 14 SDZ	John Zupančič
Comrades št. 566 SNPJ	William Vidmar
Dosluženci, Samost.	John J. Kikol
Enakopravnost, Tisk. družba	John Steblaj
Edinost, Pev. sam. društvo	France Lavrič
Danica, št. 11 SDZ	Mary Zupančič
France Prešeren št. 17 SDZ	Anton M. Kolar
Godba Bled	Anton Jereb
Glas Clev. Del. št. 9 SDZ	Leopold Novak
Ilirska Vila št. 173 JSKJ	
Ivan Cankar, dram. dr.	Vatro J. Grill
Jugosl. Naob. dr. Abraševič	Ivan Gržinčič
Jugosl. Camp št. 293 WOW	George Bole
Jut. Zvezda št. 137 JSKJ	Mary Bradač
Lipa št. 129 SNPJ	Joseph Trebec
Lovs. pod. dr. Sv. Evstahij	
Ložka Dolina	John Znidaršič
Lunder-Adamič št. 20 SSPZ	Anton Jankovich
Naprej št. 5 SNPJ	Ludvig Medvešek
Nap. Slovenke št. 137 SNPJ	Josephine Močnik
Nap. Slovenci št. 5 SDZ	George Turek
Pečlarski Klub	Eduard Branisel
Ribnica št. 12 SDZ	Frank Žagar
Sava št. 87 SSPZ	Joseph Kern
Slov. Nar. Čitalnica	Joseph Kalan
Slovenski Sokol	John Pollock
Slov. Sokolice št. 442 SNPJ	Frances Likar
Slovenec št. 1 SDZ	Joseph Trebec
Slovan št. 3 SDZ	James Kos
Slovenija	Urh Ljube
Slož. Sestre št. 120 SSPZ	Rose Posega
Sv. Ana št. 4 SDZ	Anna Erbežnik
Slov. Soc. Klub št. 27 JSZ	Joseph Jauch
Slov. Soc. Pev. Zbor Zarja	August Komar
Sv. Ciril in Metod št. 18 SDZ	
Sv. Janeza Krst. št. 37 JSKJ	Frank Penca
Svob'mis. Slovenci št. 90 SSPZ	
Svob'mi. Slovenke št. 2 SDZ	Josephine Petrich
Sv. Vida št. 25 KSKJ	Joseph Ogrin
Sv. Jožef	John Grm
Srca Jezusa	Andrej Tekavc
Srca Marije, (staro)	Julija Brezovar
Spartans št. 198 SSPZ	Anton L. Hostnik
St. Clair Grove št. 98 WOW	Terezija Zele
Tabor št. 139	Frank Somrak
Triglav, dram. dr.	
Vodnikov Venec št. 147 SNPJ	Leonard Polšak
Washington št. 33 ZSZ	
Geo. Wash'n, št. 180 JSKJ	Frank Zorich
Sam. Pev. zbor Zarja	Joseph Birk
Združ. Ml. Bratje	Frank Mervar
Žužemberk	John Ubič

MALI OGLASI

NAZNANILO!

Članicam društva sv. Marije Magdalene, št. 162 K. S. K. Jednote, se naznanja, da bom pobirala asesmente še 7. jan., 1933 v stari šolski dvorani sv. Vida med 6. in 7. uro zvečer. Prošene in opozarja se vse one, ki dolgujete še na asesmentu za leto 1932, da gotovo poravnate dne 7. jan., da potem lahko uravnam knjige in zaključim račune za prošlo leto. — Marija Hochevar, tajnica.

V najem

se da trgovska soba, pripravna za vsako malo trgovino. Vprašа se na 6526 St. Clair Ave. (5)

Sprejme se

dva fanta na stanovanje ali tudi na hrano. Prav po nizki ceni. Vprašajte na 6026 Glass Ave. (6)

V najem

se da hiša za eno družino, 5 sob in kopališče. Blizu cerkve sv. Vida. Klet za pranje. Vprašajte na 1162 E. 60th St. (Jan.5.7.)

Naprodaj je

hiša s šestimi sobami, velik lot, garaža. Nahaja se na E. 59. cesti. Proda se radi smrti v družini za samo $1500.00. Za podrobnosti vprašajte pri J. Tisovec, 1366 Marquette Road. (5)

Hiša naprodaj

ima 10 sob, za dve družini, dvoje kopališč, lep lot. Proda se radi smrti. Hiša se nahaja na E. 67. cesti. Cena je samo $3700.00 Vprašajte za podrobnosti pri J. Tisovec, 1366 Marquette Road. (5)

NA KNJIGE!

Prav izvrstne obleke dobite na knjige International posojilnice in Custodian hranilnice. Dobre, trpežne obleke, suknje in površnike! In kje? Pri

Joe Perme
15607 Waterloo Road

Izdelujem fino krojaško delo. Odprl sem pravkar novo krojačnico in za početek bom dajal tudi na knjige. Vse ena cena je, na knjige ali gotov denar. Prinesite svojo posojilno knjižico z vami in naročite blago, nakar se dotična svota prepiše na mojo knjigo. Pripeljite s seboj tudi svoje znance in prijatelje. Pomnite, da je to le začasno. Se prav vljudno priporočam.

(Fri.Sat.X)

DOBER PREMOG!
Točna postrežba
The Hill Coal Co.
1261 MARQUETTE RD.
Stari Cimpermanovi prostori
HEnderson 5798
FRANK ARKO, zastopnik

DR. J. V. ZUPNIK
zanesljiv zobozdravnik
Mnogo let na istem mestu.
St. Clair vog. 62. ceste.
Vhod samo iz 62. ceste.
Knausovo poslopje.
GOVORI SLOVENSKO
Uradne ure od 9. zj. do 8. zv.

Leopold Kushlan
SLOVENSKI ODVETNIK
6411 St. Clair Ave.
Soba št. 7
Tel. HEnderson 5195

V SPOMIN

druge obletnice smrti našega nadvse ljubljenega in nikdar pozabljenega soproga in očeta

Joseph Bokar

ki se je preselil v večnost ter nas za vedno zapustil dne 8. januarja, 1931.

Pot življenja, tu začrtan
si na zemlji že prestal;
in zato v spominu blagem
trajno bodeš nam ostal.

Spavaj mirno v zemlji tuji,
dragi oče in soprog;
v raju svetem duši Tvoji,
daj plačilo večni Bog!

Žalujoči:
Soproga in otroci.

Cleveland, O., 7. januarja, 1933

NAZNANILO IN ZAHVALA

Tužnega srca, globoko žalostni naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je za vedno preminul, previden s svetimi zakramenti za umirajoče naš ljubljeni soprog, oče in brat

LUKA BOJC

rojen dne 18. novembra, 1869 v Dolenji vasi pri Ribnici. Umrl je dne 6. decembra ob 10:30 zvečer, ter bil pokopan po cerkvenem obredu iz cerkve Marije Vnebovzete dne 9. decembra, ob 9. uri dopoldne, po opravljeni zadušnici na Calvary pokopališče. Pokojnik je bil član društva sv. Vida, št. 25 KSKJ. Poleg žalujoče družine zapušča tukaj v Ameriki enega brata in v stari domovini pa sestro.

V dolžnost si štejemo iskreno se zahvaliti vsem tistim, ki so položili vence ob krsti blegopokojnika, ter vsem tistim, ki so darovali za svete maše, katere se bodo brale v pokoj njegove duše.

Naša globoka zahvala naj velja vsem tistim, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago in vsem tistim, ki so prišli kropit, pri njemu čuli in so ga spremili na pokopališče k večnemu počitku. Končno hvala vsem za vse, kar so nam dobrega storili ob času žalosti v hiši.

Iskrena hvala častitemu Rev. V. Hribarju za opravljene cerkvene obrede ter pogrebnemu zavodu Augustu F. Svetku za lepo urejen pogreb in vso najboljšo postrežbo.

Ti pa preljubi in nepozabni soprog in skrbni oče, ob svežem grobu Ti kličemo globoko žalostni: Naj Ti bo tuja zemlja lahka po mukapolnem življenju, ter angelski klic k vstajenju naj nas zopet združi tam, kjer ni solz in ne gorja. — Žalujoči ostali:

Ana Bojc, soproga.
Ana, poročena **Zagorc**, **Justina**, poročena **Baron**, **Ludwik** in **Alice**, otroci.

Cleveland, O., 6. januarja, 1933.

CONAN DOYLE:

Dolina strahu in groze

"Moralo je biti nekaj zelo resnega, ker se je tako dolgo vleklo."

"Menim, da je ta stvar zasenčila vse njegovo življenje. Nikoli ni bil popolnoma brezskrben."

"Ampak, če kakemu človeku grozi nevarnost in on ve, kakšne vrste nevarnost je to, ali ne mislite, da bi se obrnil na policijo za protekcijo?"

"Da, toda morda je bila to nevarnost, proti kateri ne bi ničesar izdala protekcija policije. Je pa še ena stvar, katero morate vedeti. Kamorkoli je šel, je hodil vedno oborožen. V svojem žepu je nosil neprestano revolver. Toda snoči je bil k nesreči oblečen v spalno suknjo in je pustil revolver v svoji spalnici. Ko je bil namreč enkrat mostič dvignjen, se je smatral varnega."

"Rad bi nekoliko natančneje vedel te datume," je rekel MacDonald. "Šest let je že, odkar je Douglas odšel iz Kalifornije. Vi ste mu sledili prihodnje leto, ne?"

"Da."

"In oženjen je bil pet let. Potemtakem ste se morali torej vrniti ob času njegove druge poroke?"

"Ne, nisem se vrnil takrat. Iz Anglije sem bil odsoten deset let."

"Vendar pa ste jo od takrat večkrat videli."

Barker je pozorno pogledal detektiva. "Jaz sem njega večkrat videl," je odvrnil. "Če sem videl njo, je bilo to zato, ker vendar ne morete obiskati moža, ne da bi videli tudi njegovo ženo. Ako pa mislite, da je tu kaka zveza . . ."

"Jaz ne mislim ničesar, Mr. Barker. Prisiljen sem, da poizvem vse, kar bi nam utegnilo koristiti pri preiskavi, sicer pa nimam namena nikogar žaliti."

"Nekatera vprašanja so žaljiva," je odvrnil Barker jezno.

"Mi hočemo poizvedeti samo dejstva. V vašem lastnem interesu kakor v interesu vseh je, da se dejstva pojasnijo. Ali je Mr. Douglas soglašal z vašim prijateljstvom do svoje žene?"

Barker je prebledel in njegove velike, močne roke so se stisnile v pesti. "Nobene pravice nimate, staviti mi tako vprašanje!" je vzkliknil. "Kaj ima to opraviti s preiskavo?"

"Ponoviti moram svoje vprašanje."

"Prav, toda jaz vam ne odgovorim nanje."

"Vaša pravica je, da odgovorite z molkom, toda vedeti morate, da je molk v teh okoliščinah že odgovor sam na sebi, kajti vi ne bi molčali, ako ne bi imeli ničesar skrivati."

Barker je za nekaj hipov obstal globoko zamišljen, nato pa je pogledal kvišku ter se nasmehnil. "Hm, kakor vidim, gospodje, vi izpolnujete samo svojo dolžnost, kateri se jaz ne smem postavljati na pot. Prosim vas samo to, da ne delate glede tega skrbi Mrs. Douglasovi, kajti ona ima že brez tega dovolj na glavi. Lahko vam torej povem, da je imel ubogi Douglas samo eno napako v svojem življenju, in to je bila njegova ljubosumnost. Imel me je rad — noben mož ne more imeti rajši svojega prijatelja, in oboževal je svojo ženo. Želel je, da bi prišel večkrat sem in je neprestano pošiljal pome. In kljub temu, kadar je videl mene in svojo ženo govoriti med seboj, je postal ljubosumen in je v naglici izrekel najbolj nezmiselne besede. Več kakor enkrat sem se zaklel, da prav vsled tega ne bom več hodil sem, toda v takih okoliščinah mi je takoj začel pisariti pisma ter me zaklinjati, naj zopet pridem in naj pozabim na njegovo prenagljeno govorjenje. Toda verujte mi, gospodje: noben mož ni imel zvestejše žene, in pripomnim tudi lahko, da noben mož ni imel lojalnejšega prijatelja od mene."

Barker je izgovoril to s prepričanjem in občutjem, toda MacDonald še vedno ni umolknil o predmetu.

"Ali ste prepričani, da je bil mrtvecu potegnjen s prsta njegov poročni prstan?"

"Vsaj dozdeva se tako," je odgovoril Barker.

"Kaj pa mislite s tem reči, da se "dozdeva?" Saj veste, da je to dejstvo."

Mož se je zdel mahoma zmeden in neodločen. "Ko sem rekel, da se "dozdeva," sem menil, da je prstan sam potegnil s prsta."

"Že samo dejstvo, da manjka prstana, katerega je vedno nosil, pa naj ga je snel kdorkoli, daje misliti, da sta njegov zakon in ta tragedija v zvezi."

Barker je skomignil z rameni. "Jaz ne vem, kaj naj to pomeni," je odvrnil. "Toda ako mislite, da meče to senco suma na čast te ženske," je rekel in njegove oči so se jezno zaiskrile, "tedaj vam povem, da ste v veliki zmoti."

"Za enkrat vam nimam staviti več nikakih vprašanj," je rekel MacDonald hladno.

"Čakajte, je še nekaj malega," je pripomnil Sherlock Holmes. "Ko ste stopili v sobo, je gorela tam na mizi samo sveča, ne?"

"Da."

"Ob soju sveče ste videli, da se je pripetil v sobi strašen in grozen umor?"

"Da."

"In vi ste takoj stekli po pomoč?"

"Da."

"In pomoč je nemudoma prispela?"

"V teku ene minute ali nekaj takega."

"Nu, prav. In vendar, ko so prispeli ostali ljudje, so videli, da je bila sveča ugasnjena in da je petrolejka gorela. To se mi zdi nekam čudno."

Barker je zopet pokazal nekoliko zmede. "Jaz pa ne vidim pri tem prav nič čudnega, Mr. Holmes," je odvrnil po kratkem premolku. "Sveča je dajala slabo svetlobo in moja prva misel je bila, da bi dobil boljšo. Svetilka je stala na mizi, zato sem jo prižgal."

"In ugasnili ste svečo?"

"Da."

Holmes ni stavil več nadaljnih vprašanj. Barker pa se je obrnil ter odšel iz sobe.

Inšpektor MacDonald je nato poprosil Mrs. Douglasovo za razgovor, in slednja je sporočila, da bo takoj prišla v obednico. Ko je vstopila, sem videl, da je bila velika, krasna in zelo rezervirana dama, stara približno trideset let; bila je vse nekaj drugega, kakor pa strta in zlomljena postava, kakršno sem si predstavljal radi tragične tragedije.

"Ali ste že kaj dognali?" je vprašala.

Meni se je zdelo, da je iz njenih besed bolj zvenel strah kakor pa upanje.

"Storili smo vse, kar se da storiti, Mrs. Douglas," je odvrnil inšpektor. "Bodite zagotovljeni, da bomo v tem pogledu storili vse, kar je v naših močeh."

"Ne hranite z denarjem in ne bojte se stroškov!" je rekla z monotonim, mrtvim glasom.

"Ali nam morda lahko kaj poveste, kar bi utegnilo vreči luč v to zadevo?"

"Bojim se, da vam ne morem ničesar takega povedati, toda z onim, kar vem, sem vam drage volje na razpolago."

"Mr. Cecil Barker nam je povedal, da vi pravzaprav niste videli — da vas ni bilo v sobi, kjer se je primerila tragedija."

"Ne; on me je vrnil nazaj na stopnicah. Prosil me je, naj se vrnem v svojo sobo."

"Da, tako je. Slišali ste strel in ste nemudoma prišli doli."

"Ogrnila sem svoj nočni plašč in odšla takoj dol."

"Koliko časa je preteklo med tem, ko ste slišali strel in ko ste bili ustavljeni po Mr. Barkerju na stopnicah?"

"Morda je preteklo nekaj minut . . . Je pač težko zaznamovati čas v takih okoliščinah. On mi je rekel, naj ne hodim dol. Zagotovil mi je, da ne morem ničesar pomagati. Nato me je Mrs. Allenova odvedla nazaj v prvo nadstropje. Vse je bilo kakor strašen sen."

"Ali nam morete povedati, koliko časa je bil vaš mož v pritličju, preden ste slišali strel?"

"Ne, tega vam ne morem povedati. Odšel je iz svoje oblačilnice, iz katere ga pa nisem slišala oditi. Vsak večer je obhodil vso hišo, kajti bal se je ognja. Strah pred ognjem je bilo edino, česar se je bal."

"Prav to je točka, do katere sem hotel priti, Mrs. Douglas. Vi ste poznali svojega soproga samo v Angliji, kajne?"

"Da; poročena sva bila pet let."

"Ali ste ga kdaj slišali govoriti o čem, kar bi se dogodilo v Ameriki in kar bi mu utegnilo prinesti nesrečo?"

Mrs. Douglasova je resno premišljala, preden je odgovorila. "Da," je končno odvrnila, "neprestano sem imela občutek, kakor da visi neka nevarnost nad njim. Toda o tem ni hotel govoriti. Ne morda, da mi ni zaupal, kajti med nama je vladalo popolno zaupanje in harmonija, temveč je molčal samo zato, ker mi je hotel odvzeti vsako skrb. Menil je, da bi si belila glavo nad tem, če bi vedela, zato je rajši molčal."

"Kako pa ste potemtakem vedeli?"

Mrs. Douglas se je nasmehnila. "Ali more kak mož nositi kako skrivnost vse svoje življenje v svojem srcu, ne da bi to opazila ženska, ki ga ljubi? Vedela sem že zato, ker se je vedno tako vztrajno branil govoriti o svojih doživljajih v Ameriki. Posnemala sem to iz gotovih besed, ki jih je izgovoril. Izprevidela sem iz gotovih pogledov, s katerimi je pogledal vstopivše tujce. Za gotovo sem vedela, da ima silne sovražnike, ki so mu za petami, pred katerimi je neprestano na oprezu. To sem vedela tako gotovo, da sem se vsa ta leta bala, ako se je odkod vrnil pozneje, kakor sem pričakovala."

"Ali smem vprašati, kakšne so bile one besede, ki so izvale vašo pozornost?" je vprašal Holmes.

"Dolina groze," je odvrnila Mrs. Douglasova. "Tako mi je odgovoril, ko sem ga tozadevno vprašala. 'Bil sem v Dolini groze, in še zdaj nisem prišel iz nje.' — 'Ali ne bomo nikoli iz Doline groze?' sem ga vprašala, ko sem videla, da je bil resnejši kot navadno. 'Včasih si mislim, da ne prispemo nikoli iz nje,' mi je odgovoril."

"Ampak gotovo ste ga vprašali, kaj misli s tem 'Dolina groze?' "

"Da, vprašala sem ga več ko enkrat, toda njegov obraz se je ob takih prilikah vedno zresnil in odmaja! je z glavo. 'Dovolj žalostno je, da je eden izmed naju v njeni senci,' je rekel. 'Prosi Boga, da ta senca nikdar ne pade nate.' Toliko je gotovo, da je morala biti to neka prava in resnična dolina, v kateri je živel, toda več pa vam ne morem povedati, ker sama ne vem."

"In ni nikoli imenoval nobenih imen?"

"Da, nekdaj je govoril v vročici, ko je ležal vsled neke nesreče, ki se mu je primerila na lovu pred tremi leti. Spominjam se, da mu je tedaj večkrat prišlo neko ime na njegove ustne. Vedne ga je izgovarjal z jezo in z nekako grozo. McGinty je bilo to ime — Telesni mojster McGinty. Ko je okreval, sem ga vprašala, kdo je ta telesni mojster McGinty in od čegavega telesa da je mojster. 'Nikoli od mojega, hvala Bogu,' je dejal s smehom, in to je bilo vse, kar sem spravila iz njega. Toda toliko je gotovo, da mora biti nekaka zveza med tem telesnim mojstrom McGintyjem in Dolino groze."

"Čakajte, tu je še neka točka," je rekel inšpektor MacDonald. "Vi ste se seznanili z Mr. Douglasom v nekem takozvanem "boarding house" v Londonu, kjer ste se tudi ž njim zaročili. Ali je bila kaka romantičnost, ali kaka tajnost glede poroke?"

"Seveda je bila romantičnost. Nikjer ni brez nje. Toda tajnosti ni bilo pri tem nobene."

"Ali ni imel nobenega tekmeca?"

"Ne; jaz sem bila prosta."

"Brez dvoma ste slišali, da je izginil njegov poročni prstan. Ali morda iz tega kaj sklepate? Recimo, da mu je kak njegov stari sovražnik iz prejšnjega življenja sledil sem ter ga umoril, kakšen povod naj bi imel, da mu je snel poročni prstan?"

(Dalje prihodnjič)

Nemški prestolonaslednik Wilhelm in njegov sin Wilhelm, star 26 let. Govori se, da bi bivši prestolonaslednik rad uspostavil v Nemčiji monarhijo in postavil svojega sina na prestol.

Ameriški marini so z novim letom zapustili republiko Nicaraguo, kjer so se nahajali od leta 1926. Sedanji predsednik republike je Juan Sacassa, na levi je pa uporniški general-bandit Sandino, ki se vedno rogovili in bi bil rad predsednik.

Nekaj važnih dogodkov v Zed. državah to leto: 4. marca bo nastopil predsedniško službo Franklin D. Roosevelt; 1. junija se odpre svetovna razstava v Chicagu; v Cincinnatiju bo zgotovljen kolodvor, ki bo stal $45,000,000; začeli bodo zidati ogromen most čez reko Mississippi v New Orleansu; zgotovljena bo železniška postaja v Philadelphia, ki bo stala več milijonov dolarjev; med New Yorkom in Washingtonom bo pričela obratovati poulična električna železnica; ekonomična konferenca v Geneva, Švica, upa vspostaviti zopet normalno trgovino; največji most na svetu, v San Francisco, bo povečini dogotovljen.

Umrli predsednik Coolidge kot sedemletni deček, kot dijak, ko je bil star 20 let, ko je bil governer države Massachusetts, kot podpredsednik Zed. držav, kot predsednik Zed. držav in ko je volil pri zadnih volitvah za Hooverja.